

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: **DUMINEC'A.**

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr. pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Sinodulu eparchialu aradanu.

(Reportu specialu.)

(Fine.)

Siedinti'a VIII.

s'a tienut in 3/15. Maiu 1891. la 10 óre deminéti'a. Presiedinte Pré Santi'a S'a, dlu Episcopu Ioan Metianu. Notariu Ignatie Papp.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei a sie-sea Pré Santi'a S'a parintele Episcopu presiedinte revenind asupra alegerii secretariului Consistorialu Ignatie Pap de asesoru referinte alu senatului stréns bisericescu dela Consistoriulu din Aradu in poterea dreptului archierescu si cu provocare la §-lu 116. din statutulu organicu intaresce alegerea numitului asesoru referinte : ér alesulu, luand cuvéntulu multimesce atât sinodulu pentru alegere, cât si Pré Santiei Sale pentru intarire, si promite, ca va nisui din tóte puterile, cá se justifice si in acestu postu in-crederea pusa intr'ensulu. Ceea ce sinodulu iea la cunoscentia.

Se pune la ordinea dilei reportulu comissiunei epitropesci asupra reportulu senatului epitropescu dela consistoriulu din Aradu, carea prin reportoriulu ei Ioan Suciú propune, si sinodulu in generalu iea la cunoscentia reportulu senatului epitropescu dela consistoriulu din Aradu.

In specialu sinodulu iea la cunoscentia cu viua placere, ca in decursulu anului trecutu s'au cumperat pre seam'a fondului preotiescu aradanu

1. pre teritoriulu comunei San-Michaiulu romanu unu domeniu de 1590 jugere catastrale cu pretiulu de 190,000 fiorini.

2. pre teritoriulu comunei Chisiod'a unu complecsu de 435 jugere catastrale cu pretiulu de 66,900 fiorini, de totu deci 2025 jugere catastrale cu pretiulu de 256,900 fiorini, care pamentu s'a si primit in administratiunea consistoriului.

Totu de odata esprima sinodulu multiemita si

recunoscentia Pré Santiei Sale pentru parintesc'a in-grijire, manifestata si in cestiunea cumperarii acestoru pamenturi, rogandu pre P. SS. cá se bine voiésca cá la ocazioni binevenite se cumpere realitati si pre seam'a altor fonduri diecesane.

In urm'a acestor'a luand cuventulu P. SS. de-chiara, ca prin cumperarea pamenturilor din cestiune si-a implinit numai o detorintia ; ér daca cumperarea s'a efeptuitu pre seam'a fondului preotiescu caus'a a fost pre deoparte, ca fondulu preotiescu dispunea de bani gati'a, ér pre de alt'a, ca consistoriulu a avut indemnizare de a efeptui astfelu de cumperari pre seam'a fondului preotiescu ; de altcum preotimea este aplecata a cedá pamenturile cumperate si pre seam'a altor fonduri dupa dispusetiunea venerabilului sinodu.

Reportulu senatului epitropescu din Aradu, ca totu din fondulu preotiescu s'a cumperatu :

1. Pentru biseric'a gr. or. din Petirsiu in trei parcele 315 jugere catastrale cu pretiulu de 7635 fl.

2. Pentru biseric'a gr. or. rom. din Zabaltiu in doue parcele 146 jugere cu 3000 fl.

3. Pentru biseric'a gr. or. rom. din Dorgosiu un'a parcela de 560 jugere cu pretiulu de 20,610 fl.

4. Pentru biseric'a gr. or. rom. din Cuvesdia in 4 parcele 395 jugere cu pretiulu de 18,400 fl., --

de totu 1416 jugere cu pretiulu de 49,645 fl. precum si ca aceste cumperari s'au efeptuit astfelu ca neavénd respectivele comune vadiulu recerutu la licitatiune consistoriulu le-a imprumutat sumele de lipsa sub conditiunea, ca aceste paménturi se tréca, si se remana in possessiunea, folosinti'a si administrarea consistoriului pana atunci, pana când din venitululu curatu alu loru se va acoperi pretiulu antici-patu dimpeuna cu tóte accesoriele si spesele obveninde, carl comune apoi dreptu recunoscentia s'au obligat a plati in favorulu alumneului nostru nationalu din Temisióra 8 procente din venitululu curatu alu pamenturilor cumperate, — la propunerea comissiunei se iea la cunoscentia, avisand consistoriulu a in-

grijă de asigurarea drepturilor eparchiei, și totu de odată se îngrijăca, că încât venitul curat al acelor pământuri ar permite se activeze cele 8 procente pe seamă alumneului din Timișoara.

La propunerea comisiunii senatului episcopesc i-se votăza absolutoriu pentru portarea socotilor pe anul 1890.

Se ia la cunoștință, ca consistoriul spre a înlesni creșterea tinerimii la școlile medii cu începere dela 1 Septembrie 1890 a pus la dispozițiunea comitetului alumneului national din Timișoara sumă de 1000 florini la an; și incuviințând ajutoriul votat avizăza consistoriul a starui, că alumnistii se-se incuartațeze într-unu localu anumitu, pentru a-se potă crește in spiritulu bisericeii năstre.

Siedintă IX.

s'a ținutu in 3/15 Maiu 1891. la 4 ore d. a. Presiedinte: Pră Sauti'a S'a, parintele Episcopu Ioan Metianu. Notariu: Ignatie Papp.

Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunii episcopesci, și la propunerea deputatului P. Rotariu sinodulu autorisăza consistoriul că in contielegere cu protopresviteratulu concerninte se cumpere in comun'a, B.-Comlosiu o casa, carea se servăca de locuintia protopresviterului și de cancelaria protopresviterala și pre langa condițiunea că protopresviteratulu se-o rescumpere dela diecesa, ér pana la rescumperare se solvesca prócentele dupa capitalulu elocandu.

Se votăza bugetulu ambelor consistorie, precum și spesele de calatoria și diurnele deputatilor sinodali pentru participare la sesiunea actuala.

La propunerea deputatului Dr. Nicolau Oncu sinodulu enuncia, că comisiunea episcopăca sinodala se-se intrunăca cu trei dile mai nainte de deschiderea procsimului sinodu ordinariu, că se censureze socotile consistorielor, și se potă reportă in primele siedintie.

Terminandu-si sinodulu agendele s'a incheiat in modulu espusu in reportulu nostru generalu.

Biseric'a Romanilor din Ardealu și Ungari'a in lupta cu Calvinismulu.

(Continuare din Nr. 20.)

Sub aceste împrejurari triste politice doctrinele reformatorice se latira pe nesemțite, fiind ca tóte puterile, cari potă li s'ar fi opus și acum, erau atiențite asupra cursului politicu. Sibienii au fostu cei dintai, cari adoptasera doctrinele lui Luther. Ei au publicatu in 18. Februarie 1529. unu edictu prin care sub pedăpsa de mórte se demanda monachilor și celor de o religiune cu ei se parasăca cetatea in termin de trei dile, ceea ce se si intempla; ér remasiti'a poporului sasescu la indemnulu lui Ioan Honterus, se luteraniza pana la unu inca inainte de ju-

matatea I-ia a sec. 16 cu atăt mai vertos, cu cât urau din sufletu clerulu catolic. 1)

Astfelu catolicismulu atăt de inflorit sub imperatii germani este sguduitu și strivitu la pământu sub domni'a principiloru indigeni magiari aprópe prin 2 secolu — dicu 2 secolu, caci tractatulu din an. 1537. nu se realiză, ci murind Ioan Zápolya, femei'a sa Izabella și locotiēnetorii regatului, — între cari unulu Petru Petrovics — declară pre Ioanu Sigismundu Zápolya, fiul ei, de rege, ér dēns'a guvernă in numele lui, pana ce acest'a creșcū. 2)

Tóte incercarile imperatilor de a supune Ardealulu și partile adnece fura deocamdata zadarnice și principii indigeni se sustienura pana la finea sec. 17, in care restimp (1537—1696) Romanii ajunsera la culmea decadintii lor in tóte privintiele.

Inca sub domni'a cea slaba a lui Ioan Sigismund doctrinele luterane patrund și la alte natiuni, mai cu seama la magiari și Secui, cari voiau se scape de sicanele clerulu catolicu, carui'a ii-plateau dieciueli și care lucră intr'acolo, că se delatureze pre Ioanu Sigismundu și Ardealulu se ajunga sub Ferdinandu. 3) Tóte aceste natiuni formau o singura societate religiósă cu un ritu comunu, pe care-lu eserțiau in acelea-si biserici, ba ce e mai multu religiunea lor se primí recepta est prin legile statului la 1557. 4)

Strabatēnd inse in acelasi timp (cam pe la 1550) principiile reformatorice ale lui Calvin, se escara certe între Protestantii Transilvaniei mai întâiu cu privire la administratiune, apoi asupra unor puncte dogmatice 5) și la an. 1564, in urm'a disputelor din diet'a Sighisioarei, ii aflam deja desbinati, asia ca Sasii remasera pre langa doctrinele lui Luther, formāndu o confessiune și o biserică nationala sasasca numita la inceputu „sibiniana“; Magiarii din contra primira invetiaturile lui Calvin, pe cari-si intemeiara biseric'a lor cu caracteru nationalu numita „clujana“ sau „magyar vallás“ (religiune magiara) 6). Acést'a inca se primí — recepta est — că religiune de stat in diet'a din Turda la 1564. 7) Dara nici unitarismulu lui Servet indeplinit de Laelius Socinus și propagatulu de nepotulu acestuia Faustus și de mediculu Georgie

1) G. Baritiu ibidem 93. — I. Moldovanu: „Liberataea consciintiei in Trannia“ in Archiv. cit. pag. 279.

2) Laurian, op. cit. pag. 76.

3) I. Moldovanu, tot acolo.

4) Baritiu, Cat. calv., pag. 91. și Cipariu, Archiv pentru ist. și fil., pag. 222. — Dupa I. Moldovan, op. cit. pag. 279, religiunea luterana s'a primitu inca la an. 1552. prin art. de leg. 40, care suna: „Si acum se decide, ca urmatorii (aderentii) partei evanghelice se nu fie contraricelei... papiste... ci se se intēmpine cu onóre unii cu altii Vedi Archiv. I. Cipariu p. 221.

5) Asia in privintia gratiei divine, predestinatiunei, transubstantiatiunei etc.

6) Baritiu ibid. 109. și I. Moldovan op. cit. 280.

7) Prin art. de lege 9.

Blandrata, nu remase fara aderenti — cu alte cívinte majoritatea catolicilor de ordinóra deveni celu mai aprig inamic al bisericeii papale. ⁸⁾ Si cât de departe au mers ei cu ur'a in contra catolicismului, se vede din imprejurarea, ca atât principele Ioan Sigismund, care se facu protectorulu sectariloru, ⁹⁾ cât si alti barbati de stat, asia buna óra susnumitul Petrovics, care batu si isgoni (1557) din Ungari'a pre Episcopulu catolicu Pavelu Bornemisza, ¹⁰⁾ sau Francisc David preotu catolicu si altii erau când luterani, când calvini sau unitari numai cá se póta persecutá pre catolici si ajutati de nobilime se votedie articoli de lege cá aceia ai dieteloru ténute intre anii 1554—1566, in puterea carora se se desfiintedie vechi'a metropolie romano-catolica a Transilvaniei cu resiedinti'a in Alba-Iulia, se se alunge din tiara episcopulu, monachii si tóte persónele bisericesci, ér averile lor se se confiscé si se se impartiasca intre aristocratie. ¹¹⁾

Ce se tine de romanii, al caror mitropolitu pe vremea aceea era Stefan I., apoi ei au fostu scutiti de ideile reformatrice pe de o parte prin nesciinti'a lor, prin ur'a lor fatia de asupritorii conlocuitori si prin aceea, ca tineau multu la religiunea strabuna; pe de alta parte, ca reformatii erau indreptati in contra religiunei lor de mai nainte, séu se luptau intre sine si prin urmare n'aveau timpu de a se ocupá si cu biseric'a nóstra. Numai aristocrati'a romana silita de imprejurárele timpului, ¹²⁾ renegându-se, parasí religiunea strabuna si trecu in partea calvinismului, asia ca catra finea seculului abia mai erau nobili ortodoesi, ei „toti eretici“ ¹³⁾

Din câteva sire scóse din diplom'a, prin care Isabel'a denumesce de episcopu in manastirea Fel-Diod pre Cristofor, si datata din Alba Iulia an. 1557, se póte vedé, ca noii sectari nu bántuiau pre Români: „Noi Isabella . . . am hotarit se-ídam acelui Cristoforu episcopatulu manastirei Fel-Diod . . . inse cu aceste conditiuni, cá el . . . se marturiséscá credinti'a grecésca tuturor, celoru celi se cuvine . . . Din care cauza ve comandam u voue tuturor, preotiloru,

⁸⁾ Moldovan, tot acolo si pag. 299.

⁹⁾ Baritiu, op. mai sus cit. 104. — Sincai, Cronica Romanilor, Iasi 1854, Tom. II. pag. 224. si in alte locuri.

¹⁰⁾ Laurian op. cit. pag. 82—83.

¹¹⁾ Baritiu „Biser. rom. etc.“ pag. 62 si Moldovan l. c. pag. 280, 300 si 220 ss.

¹²⁾ „Eu insu-mi am cetit cartile nobililor din Alamor, cari asia sunt date de Rákóczy, ca cât se vor lasá de sf. unire cu pravoslavniciei (calvinii), indata se-si pérda remesiugulu si iosagulu“ — dice Sincai op. cit. Tom. III. pag. 41. — Cam acésta sórte a avutu-o aristocrati'a romana si pe timpulu imperatiloru catolici, când profesarea religiunei Romaniloru era impreunata cu „deminutio capitís“ adeca eschidirea dela officii. Moldovanu: „Nexul bis. rom. cu cea calvina“ in Archiv. pag. 793.

¹³⁾ Sincai, II. pag. 279.

calugariloru si tuturoru ómeniloru de verce stare si conditiune, cari marturiséscé credinti'a grecésca, cá de aci inainte se recunósceti pe prediusulu Cristofor de episcopu. etc. ¹⁴⁾.

Obiectiunea, ce ni s'ar poté face, ca Isabel'a fiind catolica a cautatu prin acést'a se apere pre Romani de invetiaturile ratacite ale reformatilor, se combate prin aceea, ce cetim la Kurtz ¹⁵⁾ adeca: Isabel'a favorisá pe protestanti inca pâna traiá episcopulu catolicu Martinuzzi. Acesta inse a muritu la 1551; de aci urméza, ca daca favorizá regina pre eretici inainte de an. 1551., cu atât mai mult ii va fi protegiat pe la 1557, când s'a dat diplom'a din cestiuine. Asemenea cetim si la Sincai: „Ioanu Sigismund printiulu Ardealului, sugéndu veninulu adeca invetiaturile ratacite ale reformatilor — dela mum'a sa s'ainsotitu cu ereticii. ¹⁶⁾

Dupa ce am aruncatu asiadara o privire generala asupra starii bisericeii si poporului, atât romanescu cât si strainu, inainte si in timpulu framéntarilor reformatrice si dupace am atinsu dupa putintia momentele mai insemnate, ce se referesc si intregesc espunerea mea in intielesu propriu, trec la acést'a.

* * *

In primele decenii ale jumatatii a dou'a a sec. 16-lea romano-catolicismulu era infrántu si nu-i remase decât numele. Invingetorii reformati incep a-se incercá, cá se castigé pre Romani pentru bisericéle lor. Dar pecând luteranii o facu acést'a pe cale pacinica, prin mijlóce spirituali, prin tipariu, discusiuni si corespondentie cu capii poporului romanescu ¹⁷⁾ pe atunci calvini intrebuintiau mijlóce nelegale, fortia, brutalitate, când n'ajungeau cele pacinice, precum vom vedé mai târdiu. Acum in ce pu principii Transilvaniei dice reformatulu scriitoriu de pe la mijloculu secolului trecut Petru Bod ¹⁸⁾ a se ingrijí cu totu adinsulu, cá poporatiunile supuse puterei loru sè se lumineze cu lumin'a stralucitóre a evangeliului, de aceea diet'a tierii din 13. Decemvre 1566. ténuta in Sibiu decreteaza cu votu

¹⁴⁾ Laurian op. cit. pag. 83, 84.

¹⁵⁾ Kurtz: Kirchen Geschichte, IX. Aufl. Leipzig 1885. Tom. II., part. I. pag. 112.

¹⁶⁾ Sincai op. cit. Tom. II. pag. 224; vedi si pag. 232.

¹⁷⁾ Asia traducu ei catechismulu lui Luther (1559) si alte carti bisericesci in limb'a romanésca, pentru cá „popii valachi se le cetésca si intieléga, cáci este mai bine a vorbíla poporucinci vorbe, pe cari se le pricepa, decât diece mii in limba straina, pe care nu o pricep.“ Baritiu, cat. calv. pag. 96 ss. — E de prisos a mai spune, cá tóte cartile acestea erau pline de invetiaturi ratacite.

¹⁸⁾ „Uniunea bisericésca a Romanilor cu Reformatii“ in estras dupa manuscript de Gr. Silasi in „Preotul roman“ an. X—XII. Gherla 1884—1886.

unanim art. de leg. 36: cuvântulu lui Ddiu pretutindeni sè se predice liber, idololatri'a inimica virtutilor dumnedieesci sè se desradacinedie mai alesu între Români, ai caroru conducetori orbipre orbi conducându atât presine, cât si plebea misera a adus'o in grópa" si (art. de leg. 37.)

(Va urmá.)

Scrietorii bisericesci orientali de rangulu alu 2-lea din restimpulu de decadentia al literaturii patristice.

(Continuare din nrulu 18. si fine.)

10) Contimpurean cu Ioanu ajunatoriulu (Iejunator) a fost si scrietoriulu bisericescu Eustratie, carele e renumitu pentru opulu seu multu ctitu si intitulatu „Despre cele, ce folosesc sufeteloru celoru repausati.“ Acést'a scriere e fôrte insemnata, acum si cá monumentu alu invetiaturei bisericii mai vechi cu privire la rugaciunile, sacrificiile si milosteniile, ce se facu din timpurile stravechi in biseric'a ortodoxa pentru cei adormiti in Domnulu.

11. Scolasticulu sèu avocatulu din Antiochi'a Evagriu, carele a vietuitu cam in acelasi timp cu Eustratie, a continuat istori'a bisericésca a lui Socrate, si a lectorului din Constantinopolea Teodoru, dela an. 431—594. Opulu lui s'a pastratu; pre când lucrarea lectorului Teodoru s'a perdutu, si e cunoscuta numai din excerptele istoricului bisericescu din secl. alu 14-lea, Nicefor Callisti.

12. Contimpurean cu acesti doi a fost monachul Leontie Bizantinul, carele la inceputu s'a ocupatu cu advocatur'a in Constantinopolea, ér mai târdiu s'a facutu monachu in Ierusalim; din care cauza câte odata se numesce elu si Leontie Ierosolimiténul. In tineretiile sale aderá din inima la Nestorianismu, dar mai in urma convertindu-se la ortodoxia, a scris catra finea secl. alu 6-lea mai multe opuri polemice, indreptate in contra Nestorianismului, Monofisitismu si Apolinarismului. A mai compusu si cartea istoricopolemica „Scholia sive Liber de sectis“, in carea descrie si combate tóte eresiile, ce se ivisera pana atunci in biseric'a crestina.

13. Ioanu Scarariul (Climacus), egumenul manastirei de pe muntele Sinai, a traitu cam tot in acelasi timp, in carele si scrietorii mai sus amintiti. A muritu in etate inaintata, cam pe la an. 606. Elu s'a facutu renumitu prin cartea sa „Κλίμαξ τοῦ παραδείσου“ (Scar'a, ce duce la raiu), in carea tractéza despre cele 30 de trepte sèu spitie ale scării, pe carea se póte ridicá ori-care crestinu la adeverat'a perfectiune morala. In deosebi ii povatuiwesce si îndémna pre calugeri cá se duca o viétia ascetica, si conforma prescripteloru depuse in acest opu; dreptu

aceea cartea lui a si fost multu timp lectur'a ce mai predilecta a monachiloru celoru cuviosi.

14) Ion Moscul monachu din Ierusalimu, a facutu in societatea amiculu seu Sofronie, carele mai târdiu a devenitu patriarchulu Ierusalimului, multe călătorii prin Egiptu si Orientu, cercetând pretutindenea pre calugerii si clericii mai eucernici si renumiti din timpululu acela. Mai la urma a venitu in Rom'a, unde a muritu la an. 619. Aici a scrisu elu, dupa unii singuru, dupa altii in tovarasie cu Sofronie, opulu seu „Λειμωνάριον ἢ τοῦ νέου παραδείσου“ (Pratum spirituale, fenatiu sèu gradina spirituala), in carele raportéza despre convorbirile ascetice-morale, ce le-au avutu in călătoriile sale cu monachii si teologii mai vestiti.

15. La an. 260. a repausatu in Palestin'a calugेरulu Av'a Doroftei, carele ni-a lasatu 25 de povatuiuri ascetice fôrte bune.

16. Tot in acelasi timp a vietuitu si scrisu calugेरulu din manastirea sântului Sav'a din Ierusalim Antioch. Elu a fost autorulu a lor 130 de predice ascetice si exhortátorie catra calugeri.

17. Din jumetatea prima a secl. al 7-lea a fost si autorulu necunoscutu alu partii a 2-a din renumit'a cronica pascala. Acést'a, spre deosebire de altele, a primit dela criticii moderni numirea de pascala din caus'a, cá in modu esceptiònalulu amintesce la fiecare anu diu'a, in carea s'a serbatu s. Pasci. Ea consta din 2 parti. Partea prima incepe cu facerea lumii si finésce cu anulu 354 d. Chr.; ér a dóu'a continua istori'a cronologica a lumii dela an. 354—630. Pe temeulu unoru criterii interne se pare, cá nu provin ambele parti dela unulu si acelasi autoru. Cea dintâi e cu multu mai vechie; dar a dóua de buna sèma e scrisa pe la an. 630.

18. In fine pe la sfêrsitul secl. alu 7-lea si inceputulu secl. alu 8-lea a vietuitu renumitul scrietoriu bisericesc Andreiu Criteanul. La inceputu a fost monachu in Ierusalim, mai apoi diaconu in Constantinopolea, la urma arhiepiscopu in Cret'a († 713). Omiliile si cântarile lui bisericesci i-au asigurat pentru totdeuna renumele, de carele se bucura in biseric'a ortodocsa. Dintre omiliile, ce provin dela elu, 20 s'au tiparitu; ér 12 se afla numa in manuscripte. Imnele, cântarile bisericesci, compuse de elu suntu bine cunoscute in intrég'a biseric'a resaritèna, si in special „canonulu celu mare as.-lui Andreiu,“ carele scim ca se cânta la priveghiarea diu joi'a septemanei a 5-a a marelui postu.

Dr. Tr. Puticiu.

Disciplin'a in scól'a poporala.

Disertatiune tienuta de Ioan Vanu in adunarea generala a reuniunei invetiatoriloru.

Suntemu in seclulu a XIX. carele este seclulu civilisatiunei si noi cari numai pre la inceputulu acestui seclu deveniram mai liberi in mijlócele de ci-

vilisatiune caci fiind sub potestatea sêrbésca nu poturam asia usioru a ne redicá din noianulu intunerecului.

Trebue se nisuiam cu alte popóre asemenea se luptam cu arm'a luminei ad-eca cu scól'a — intieleg pentru innaintare se luptam lupta comuna. La ori ce lupta se receru luptatori si cine ar fi acei chemati luptatori cari se faca acésta lupta? Numai noi inventiatorii si preotii.

A luptá ori care póte, dar invinge nu fie cine.

Vor dice unii: ca luptá pot numai cei tari, si puternici ér cei slabi ba. Este acesta unu adevêru nedisputaveru pentru ca la lupta se recere taria carea este de dóue categorii trupésca si sufletésca; dar la lupt'a ce noi avem in interesulu natiunei nóstre a o face cu atât se fim mai indrasneti cu cât ve asiguru ca toti putem luptá si totusi se fim invingetori, pentru ca la lupt'a nóstra se recere numai taria sufletésca si disciplina.

Ne dovedesce istori'a si cred a fi de prisosu se documentezu cu casuri concrete ca la nenumerate ocazioni o mica armata dar bine disciplinata a facut lumea intréga se o admire de stralucitele ei invingeri ceea ce numai disciplinei, au avut se multiamésca.

Cá si lupt'a nóstra se fie incoronata cu invingere avem lipsa de disciplina. Drept aceea déca disciplin'a face pre cineva puternic si prin urmare erou noi trebue se cunóscem disciplin'a cá se putem fi si noi eroi si cunoscendu-o se o putem plantá si in generatiunea noua concrediutia — ca si dênse se fie disciplinata si prin urmare invingetóre.

Ori care óste atunci dovedesce semne de disciplina când la cuvêntul de comanda al mai marelui ei sta pe picior ori in ce timpu, locu si imprejurari. Disciplinati trebue se fim noi si asia trebue se ni dedam óstea nóstra cea cruda carea din fraged'a ei etate se face asia cum noi o facem.

Cu o óste reu disciplinata facem lupta desiarta si apoi sciut este cât de cu cinste remâne invinsulu, ér gloriosul invingetoriu cu fruntea deschisa pléca inaintea ori cui si pasiesce cu mândria inaintea lumii carea 'l innaltia si maresce.

Noi pre innaltierea si marirea acést'a putienu se dam — caci precum tóte asia si aceste sunt trecetóre; se dam inse multu pre liniscea sufletésca — fiind conscii de implinirea datorintiei.

Se ni aducem aminte de cuvintele intieptului Solomon care dice: „Audi fiule si primesce cuvintele mele si se vor inmultí anii tei ca te invetiu caile intieptiunei.“

Fiind noi inventiatori lupt'a nóstra trebue se fie inventiátorea si cu buna vointia nefortiata si asia cu duchulu blândetiei si alu adevêrului se ni facemu o scóla cu elevi bine disciplinati.

Pentru a avé o scóla cu baieti bine disciplinati in primo loco am avé dupa esperintiele mele a procede in urmatoriulu mod, si anume:

In momentulu când mi-am facut cunoscintia cu elevulu incepetoriu tóta procedur'a fatia de elu are se ne fie seriósca — parintésca si a 'lu dedá la punctualitate si regula, conform etátii si capacitatii elevului, nici cea mai mica eróre se nu i-o trecem cu vederea ei cu espicatiuni sincere binevoitóre se 'lu indreptu.

Când lu-graesc pe nume, indata se fie gata a se sculá in picióre. Se stea dreptu si se privésca in fati'a celuia cu care vorbesce si fara nici o sfiéla se respunda.

Se intielege ca la inceputu respunsurile primite dela elevi nu voru fi intregi; deci pana ce se vor dedá déca ei singuri dupa diferitele nóstre intrebări nu ni vor dá respunsuri intregi i-vom induce noi in formarea respunsurilor.

Respunsurile se fie predate cu o vóce posibilu sonora fara frica.

Cá se nu damu ansa eleviloru in primo loco se se obosésca si prin urmare se nu fie atenti de o parte; ér de alta parte se nu conturbe liniscea cerendu-se unulu séu altulu afara in tóta diu'a regulat tot la un'asi jumetate óra vom eliberá toti elevii afara pe 10 minute ceea ce sum convins ca o fac toti pretindiend ca la signalulu dat de a intrá in scóla sub greomentulu pedepsei se remana afara.

Acésta o facem sciind bine cât de curênd se recreésca elevii si apoi cu placere si atentiune asculta mai departe continuarea prelegeriloru si mai vertosu déca prelegerea este ante pregatita si o preda cu cuvinte dulci si placute, in forma de poveste caci in acestu modu mai inainte se inradacinéza in mintea eleviloru.

Chiar in órele libere când elevii cred ca se jóca si nu invetia este consultu a ne bagá printre ei si ai face se emuleze la jocu facend unele objectiuni intretianátóre la disciplina si ai face incognito amici cu jocuri modeste, instructive si desvoltátóre de cugetare, fara perdere din vedere a regulei punctualitátii in specie si in genere a disciplinei.

Indata ce ni-am facutu cunoscintia cu elevii avem se punem pondu pre punctualitate la ce fara amenare trebue se-i dedam spunendu-le cam in urmatoriulu tonu si modu:

Voue eu sciú ca vi place se veniti la scóla ca aici multe, bune si frumóse veti audí dar pentru cá voi se sciiti tóte câte se vor vorbí aici in scóla este de lipsa cá se fiti punctuali la scóla se veniti regulatu, când auditi signalulu-clopotielulu sau tóca se plecati la scóla numai decát cá pe când se da signalulu alu II-lea adeca ca eu am intratu in scóla si voi se fiti toti in scóla se auditi tóte fiindca toti cei ce nu vor audí cuvintele mele nu vor scí in asemenea cu ceialalti.

Cá despre acést'a se-i conving si la asia ceva se-i insufletiescu voi alege o istorióra placuta interesanta, pre jumetate din elevi, pana ce voi incepe istoriór'a ii voi dimitte afara pe 2—3 minute si a-

poi érași vor intrá în clasa, continuendu'mi istorió'a mea, — pre fatia celoru ce au fost afara se va vedé o nepasare de prelegere și neatențiune pentru ca nu știu de ce e vorb'a și așa pre ei nu-i mai privesce prelegerea. Déca istorió'a a fost placuta și interesanta din acei elevi cari au fost dela începutu în scóla vor fi cari o vor ști și recită, ér ceealalti nici idee nu vor avea.

Aci e locul a esplicá punctualitatea a cultivá disciplin'a fiind convinși ca scóla fara disciplina și crescere religiósă-morala este cá unu pom fara coróna cu crengi de róda.

Drept aceea mándri se fim noi de scóla romana poporala carea este ridicata de primulu invetiatoriu de Dlu Isusu Christosu langa biserica. Aci trebuie a se propagá principiile religionare caci religiunea crestina este regin'a carei'a consolidaritatea individuala séu statulu trebuie se se supuna, și carei'a trebuie se urmeze in principii.

Custodele interesului spiritualu alu omenimei póte fi numai scóla, și cá institutiune bine disciplinata jóca rolul cel mai principalu in viéti'a sociala pe bin'a caracterului și progresului spiritualu; ea este arm'a luminata și toiégul de foc alu religiunei și bisericeii prin care acást'a lupta a redicá genulu omenescu la gradulu dignității sale.

Acestu custode bine disciplinatu a fost este și va fi condițiunea vitala a popóreloru.

Dloru! A disu unu literatu alu nostru Vasiliu Ureche „nu arm'a ci pe an'a sustiene unu poporu cá si cum ar espune pe scurt tainiculu seu cugetu cumca nu forti'a brutala acésta fica a interesului materialu va fi și este capace a dá existintia și viétiá unni poporu și statului seu; ci poterea penei, farmeculu spiritualu de care este cuprins și luminat sufletulu omenesc care farmecu 'l nasce scóla, scóla disciplinata redicata lângă biserica lui Christos.

Unde este adi poterea armelor brutale, ca a Hunilor, Gepidilor, Avarilor și Tatarilor a disparut fara urme cá fulgerulu sierpuitoriu in mediulu noptilor întunecóse, s'a nimicit cáci intentiunile și modalitatile folosite intru ajungerea scopului lor nu au fost zidite pe principiile sublime și de viétiá a scólei lui Christosu. Din contra inca servésca-ned e dovada resbelulu frânc-germán când poterile Prusiei mersera la cancelarulu se-i multiamésca pentru stralucit'a invingere — neprimindu-le multiamit'a le díse: „mergeti la sate și multiamiti scólelor bine disciplinate zidite pe principiile moralității, și mai vértosu resbelulu orientalu ni dovedesce cât de puternica este disciplin'a carea are a-se incepe din scóla.

Scóla crestina bine disciplinata redicata pe principiile lui Christosu este unic'a prin care unu poporu și-póte formá și croi viitor și locu considerabilu in teatrulu vietii concrete acésta va dispune și dispune cu existintia statelor caci acésta existintia depinde

dela nivoul spiritualu alu scóleloru sale, acestu nivou inse afara de institutiunile scólei bine disciplinate redicate lângă biserica pe principiile lui Christosu nu se póte ajunge.

Acésta ar fi lupt'a nóstra de carea am facutu amintire la începutulu vorbírei mele de dupa carea toti sa fim invingetori și așa o mándrie sufletésca trebuie se palpíteze in anim'a fiecarui asemenea luptatoriu, care desvólta laboratiunile sale in scóla romana bine disciplinata redicata lângă biserica pe principiile lui Christosu facia de care ceriulu și pamentulu vor trece dar cuvintele lui Ddieu plantate in sinulu poporului nostru prin firulu directivu alu acestoru scoli nici când nu vor trece.

Sublima este dar sfer'a de activitate a invetiatorului romanu caci sublima este și institutiunea in care laboréza.

Sum convinsu Dloru cá de acésta sublimitate anim'a fiecarui dintre noi este cuprinsa, frapata și încântata și astfelu fiecare și-va face din destulu chemarii sale cu acuratetia, și sântienie și apoi cum și se nu, când toti suntem diuasii scólei — invetiatorii poporului romanu, care dela noi și-ascépta salutea sa cá sè póta díce:

Fí va ánca fi va gintea nóstra mare, cá odinora stralucend.

D I V E R S E.

* *Convocare.* In sensulu decisului Comit. Reun. dto 18/30 Maiu a. c. Nr. 13. prin acést'a se conchéma Reuniunea invetiatoriloru din tractulu protopresbiteralu al Lipovei la adunarea generala pe dílele de Joi și Vineri dupa Rusali adeca: pe 13 25 și 14/26 Iuniu a. c. in Lipov'a cu urmatoriulu programu:

Joi in 13 25 înainte de amédi. 1. La $\frac{1}{2}$ 8 óre deschiderea Reuniunii. 2. Participarea in corpore la esamenulu tienendu in scóla cl. I. de Dlu invet. Constantin Creciun. 3. Dupa esamenu conferintia didactica referitória la esamenulu tienutu. — Dupa amédi. 4. Participarea in corpore la esamenulu tienendu in scóla de fete de Dlu invet. Darius Puticiu. 5. Dupa esamenu conferintia didactica. — Vineri in 14/26 a. m. 6. Participarea in corpore la esamenulu tienendu in scóla cl. II. de Dlu invet. Ioan Tuducescu. 7. Dupa esamenu conferintia didactica. — Dupa amédiadi. 8. Reportulu Comiteturului și a cassariului Reuniunei. 9. Desbaterea repórtelor in generalu și specialu. 10. Numirea locului și a timpului pentru procsim'a adunare. 11. Restaurarea oficialiloru și a Comiteturului Reuniunei. — 12. Propuneri díverse. — Lipov'a la 19/31. Maiu. 1891. — Voicu Hamsea, protopopu cá presiedinte. Georgiu Iosif, notariu.

* *Conferintia invetiatorésca.* Pe bas'a conclusului conferintiei invetiatoriloru din tractulu Aradului tienuta in Nadlacu la 1/13 Aprilu a. c. se convóca confe-

rinti'a a doua din estu anu, carea se va tiené in Pe-
cic'a (Scóla centrala) in 5/17 Iuniu a. c. Programa:
I. Diminéti'a. 1. La órele 8 intrunire in biseric'a gr. or.
rom. asistându la chemarea Duchului sânt. 2. Deschide-
rea siedintiei prin presedinte. 3. Cetirea si autenticarea
protocolului siedintiei trecute. 4. Ascultarea esamenului
la s'ól'a invetiatorului Iosif Iosa. — II. Dupa amédi. 5.
Tractarea concluseru adunarei generale. 6. Disertatiuni.
7. Diferite propuneri. 8. Incassarea tacselloru de membru.
9. Inchiderea siedintiei prin presidiu. Aradu, la 10. Iuniu
1891. Ioan Efticiu, presedinte. Iosif Moldo-
vanu, v. notariu.

* **Himenu.** D-lu Alexandru Ciugudeanu
si-a incredintiati de fitóri'a socia pe d-siór'a Cor-
neli'a Puticiu, fic'a invetiatorului nostru din Li-
pov'a Darius Puticiu.

Adresám tinerei parechi sincerile nóstre felicitári!

* **Himenu.** Clericulu absolutu Ioanu Papp,
din Pocioveliste, si-au incredintiati de fitóre socia pre
fica preotului Lazaru Popoviciu, din Sac'a, Sofi'a. —
Felicitáriile nóstre!

* **Socóta si multiamita publica.** La Maia-
lulu arangiatu de comitetulu reuniunii femeiloru romane
din Aradu si provintia cu ocasiunea adunarii generale dela
2. Iuniu a. c. in favorulu fondului reuniunii a incursu de
totu 191 fl. 50 cr. si s'a spesatu de totu 122 fl. 46 cr.
dupa a caror detragere remane venit curatu 69 fl. 04 cr. in
favorulu fondului reuniunii, carele intre inprejurarile ac-
tualu de aici, e destulu de satisfacetoriu. La acestu resul-
tatu au suprasolvitu Dnii: secretariulu consistorial Ig-
natie Papp 4 fl. Ioan Crisian Caprutia 3 fl. Lazar Io-
nescu 3 fl., Dr. Georgiu Plopu 3 fl., Vasiliu Belesiu
Radna 3 fl., Dr. Lazar Petco 3 fl., Simeon Cornea Rep-
sig 3 fl., Ioan Dunca Buteni 3 fl., Dr. Ioanu Suciú 3 fl.,
Teodor Cosma Caprutia 2 fl., Dimitrie Antonescu 1 fl.,
Dimitrie Carabasiu Batta 1 fl., Vasiliu Paguba 1 fl., D'na
Fett 1 fl., Vasiliu Belesiu Kétegyháza 1 fl., Dr. Ioan
Trailescu 1 fl., Amalia Andronu Sarafola 1 fl. 50 cr. Ni-
colae Chicinu 1 fl., Ioan Belesiu 1 fl., Maria Papp Sioimosiu,
1 fl., Moise Babescu Fenlacu 1 fl., Aureliu Iancu Zarandu
1 fl., Paulu Rozvan 1 fl., Emilia Rózsa 1 fl., Elena Ma-
thias 1 fl., Crainicu Nadab 1 fl., Paulu Milovan Mandru-
locu 1 fl., Dna Ianoviciu 1 fl., Georgiu Saviciu Lipov'a 1
fl., Augustin Hamsea 1 fl., Petru Grozda 1 fl., — afara de
acesti'a a mai contribuitu, dar nu a participatu la Ma-
ialu: Dimitrie Bonciu 2 fl., Petru Trutia 2 fl., Mihaiu
Bejan Lugosiu 2 fl., Dr. Traian Puticiu 3 fl. si Atanasiu
Ratiu Timisióra 2 fl., afara de aceste suprasolviri si con-
tribuiru facute cu ocasiunea arangiaru Maiialulu, a mai
colectatu pentru sporirea fondului reuniunii, Dna Lucre-
tia Popoviciu din Konop, dela Athanasiu Bradean Lipov'a
2 fl., Etelka Zaretsky Konop 1 fl., Ved. Ioan Könyesy
Konop 50 cr., Hermina Bisztriczki Konop 50 cr., Géza
Fábri Konop 50 cr., Ioan Takó Konop 50 cr., Dna Géza
Fabri Konop 30 cr., N. N. Konop 30 cr., éra dna Iosofa
Luca din Rékás au colectatu dela Ionu Luca jude reg.
Rékás 1 fl. Georgiu Piglea si Nicolau Darabantiu preoti in

Izvin câte 50 cr. earu dela Dimitrie Buibas notariu in
Izvin 1 fl., carora prin acésta li esprimu in numele comi-
tetului reuniunii cea mai adenca multiamita pentru bine-
voitórea spriginire dovedita prin maritimósele contribuiru
facute pentru sporirea fondului reuniunii menitu pentru a-
djustarea si sustinerea scólei de fete cu internat infiintata
in tómn'a anului trecut. Arad, 10. Iuniu 1891. Bar-
bara Antonescu, cassier'a reuniunii.

* **Multiamita publica.** In numele scolariloru
dela scólele nóstre poporale gr. or. rom. din Aradu subsem-
natiu exprima multiamita tuturoru acelloru Dómne si Domni
cari cu ocasiunea maiialulu nostru ne-a onoratu cu pre-
senti'a si au contribuitu cu denariulu loru la scopulu pentru
care a fost arangiatu acest maialu, adeca: „pentru scól'a
nóua zidita in anulu trecut.“ Spriginulu moralu si mate-
rialu avutu din partea loru, se ne servésca de incur-
giare, ér Dloru se le resplatésca Atopotintele Dumnedieu
insutitu jertf'a adusa pe altariulu culturu nationale. Pre-
senti la acestu maialu au fost Dómnele: Paguba, Belesiu,
Donu, Ceontea, Plopu, Suciú, Raicu, Telescu, Cadariu din
Lugosiu, Adamoviciu, Dogariu, Moldovanu, Stefu, Popo-
viciu, Olariu, Prodanoviciu, Mihalescu, scl. Domnii: Pa-
guba, Dr. Plopu, Dr. Suciú, Ceontea, Hamsea, Telescu,
Raicu, Bocsianu, Donu, Moldovan, Ianosi, Dogariu, Herbay,
Rozvanu, Popoviciu, Mihalescu, Trutia, Olariu V., Olariu
I. Lupsay, Prodanoviciu. Domnisiórele: Belesiu, Gurbanu,
Moldovanu, surorele Dogariu, sur. Adamoviciu, Cure, Co-
vaciu, Stolojan, Niga, Savonescu, Vuc, Moisa, Papp, Go-
ron, Cuzman, Popoviciu, Sida, Ferdinand, Tomi scl. Supra-
solviri la cassa am primit dela: Dr. Ioan Suciú 2 fl., Elie
Dogaru 2 fl., Petru Truti'a 1 fl. 60 cr., Dr. Georgiu
Plopu 1'60 fl., Dr. Lazar Petcu 1 fl., Mihaiu Macinicu 1
fl., Sever Bocsian 1 fl., Zent Florescu, Vasil Olariu, Ale-
sandru Moldovanu, Dna Belesiu, Vas. Paguba, Dna Suciú,
Ioan Balog, Ceontea, Raicu, Ioan Ianosi, Clement Lup-
sai, Sava Iovanov câte 60 cr. Petru Popoviciu 40 cr.
Ioan Macinicu, G. Bogdanu, Vasiliu Simonu, Iotia Podoba,
Acsente Florescu, Donu Iustin Olariu câte 20 cr. In lista
de colecta: Moise Bocsianu protopop 3 fl. Dr. Ioan Suciú
2 fl., Demetriu Antonescu 2 fl., Constantin Donu 2 fl.,
Eleonora Don. 2 fl., Petru Trutia 2 fl., Elie Dogariu,
Ioan Ciora, Dr. Georgiu Plopu, Teodor Ceontea, Paul
Rozvan, Romul Nestor, Gavril Bodea, Ioan Belesiu, Ni-
colau Fizesian, Georgiu Purcariu, Ignatiu Papp, Ved. So-
fia Comlosianu, Ant. Caracioni, Derestyé & Rügner, Ge-
orgiu Vasiciu, Sofia Popoviciu, Ilie Craciun, Iustin Ola-
riu, Augustin Hamsea, Dr. Traian Puticiu, Nicolau Chi-
cinu, Dr. Virgil Bogdanu, Dr. Atanasiu Siandor, Ioan
Petranu, Vasiliu Mangra, Iuliu Herbay, Moise Ba-
bescu, Dr. Ioan Trailescu, Iosif Duffner, Iosif Gall, Lazar
Tescula, Georgiu Florescu, Iosif Dobreu. câte 1 fl. Mai
multi domni laolalta 1 fl. Traianu Pacu, Ioan Heresiu,
Petru Jurma. Maria Bogdanu, Carol Simon, Gavrillette,
Guttman, Gabor Iotia, Georgiu Boitor câte 50 cr. Bar-
cza Stefan, Papp Demeter câte cu 30 de cruceri si
Blasiu Molnar 20. Arad, in 12. Iuniu n. 1890. — Io-
sif Moldovanu, Nicolau Stefu, Mihaiu
Olteanu.

* **Multiamita publică.** Demnulu si binemeritatulu parochu Aureliu Popoviciu, din comun'a Chisiod'a, protopresviteratulu Timisiorii, impreuna cu de tot stimata-i sotie, petrunsi de crestinésca-i iubire, catra tot ce e bunu si folositoriu, spre infrumsetiarea santei biserici, pe langa alte lucruri mai marunte, facute bisericii in decursulu servitiului de 37 ani cá preotu in comun'a nóstra, au facutu pe spele sale proprii, si a dăruitu santei biserici unu prapore din celu mai finu materialu de metasa, frumosu si bine lucratu in colóre vîneta, in pretiu de 100 fl. in numele seu si alu Stimatei Dómne, precum si in amintirea ficeloru loru reposate in flórea vietii, Elen'a, Livi'a si Emili'a, pentru care fapta comun'a bisericesca rom. gr. or. Prea onoratei parochi i-i aduce si pe acést'a cale multiemita si recunoscintia publica, inplorându darulu Dumnediescu cá se traiésca multi fericiți ani, aducându si mai departe, asemenea jertfe bisericee si natiunei nóstre; éra pentru multu On. Dómne, fice reposate, rogâmu pe bunulu Ddiu, cá sufletele loru se le odichnésca in locu luminatu, fiindu-le tierin'a usióra si memori'a in veci binecuvantata. — Paulu Ivi, inv. si not. com. parochialu.

CONCURSE.

Pe bas'a dispositiunei consistoriale de dto 10 22 Maiu 1891. Nr. 1811 subscriesele organe ale comitetului parochialu deschid concursu pentru sistemisat'a capelania langa veteranulu parochu Georgiu Sierbanu din Nadlacu, pe langa emolumintele din tóte venitele parochiali jumetate, cari consista:

a) din una sesiune parochiala statatóre din 41 iugere catastrale pamantu aratoriu langa cari se mai adaug 10 iugere ungresci cá competintia pascuara computeate in 700 fl. v. a. acestea tóte.

b) din 200 fl. v. a. cá venitu stolaru si

c) din asia numitulu biru (competintie de bucate) computeate ér in 200 fl. v. a.

Tóte acestea calculate medilociu dau suma de 1100 floreni val. austr.

Doritorii de a ocupá acestu postu capelianalu, sunt pofiti a-si ajustá recursurile sale cu documintele pretinse in regulamentu; pentru parochie de clas'a prima, §. 15. lit. a., adeca: se produca testimoniu de 8 clase gimnasiali séu reali precum si testimoniu de calificatiune de clas'a prima; si adresate comitetului parochialu din Nagylak, se le ascérna protopopului tractual Moise Bocsianu in Aradu. Se-'si tiena inse de detoriintia competintii pana nainte de alegere cu optu dile, carea alegere va fi in 30 Iuniu vechiu 12. Iuliu nou a. c. a se presentá intr'o Dumineca séu serbatóre la sft'a biserica pentru a-si manifestá desteritatea in ritualile nóstre.

Edat in Nadlacu la 19/31. Maiu 1891.

Pavel Rosiutiu, m. p.
pres. com. par.

Ioan Caracioni, m. p.
not. com. par.

Cu consensulu lui MOISE BOCSIANU, m. p. protoiereulu Aradului.

—□—

Prin decisulu Venerabilului Consistoriu din Arad dto 11/23 Martie a. c. Nr. 695 sistemisându-se capelania temporală pe langa veteranulu parochu de 77 de ani Nicolae Ribariu, din Siagu, pentru deplinirea acestei'a, se escrie concursu cu terminu de 30 de dile dela prim'a publicare in foia oficiala.

Emolumintele sunt: jumetate din tóte beneficiile folosite de actualulu parochu. Parochia e de class'a a dóu'a. Cei cu calificatiune superióra, vor fi preferiti.

Incât inse s'ar alege unu atare individ, care se dee faptice dovedi de capacitate si adeverata interesare de afacerile parochiei, — lipsite de conducetoriu — prin citatulu decisu consistorialu, pe durat'a vietii actualului parochu, se pune alegéndului in prospectu si unu ajutoriu din fondulu preotiescu, corespundietoriu venitului curatu de jumetate dela sesiunea parochiei reduse.

Aspirantii la acést'a capelania se aviséza, cá recursele lor instruite cu documintele de calificatiunea sus espusa, adresate comitetului parochialu in Siag, se-le astérna concernintelu administratoru protopopescu Petru Anc'a, in Timisiór'a (suburbiulu Maiere) pana cu 8 dile inainte de espirarea terminulu de concursu, in care terminu reflectantii, se aviséza a se presentá in cutare Dumineca séu serbatóre in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si cuventari.

Siag, in Maiu 1891.

Pentru comitetulu parochialu:

Ioan Preda, m. p.
presied. comit

Craciun Maeri, m. p.
not. com. parochialu.

In contielegere cu mine: PETRU ANC'A, m. p. administr. protopopescu.

—□—

Pentru deplinirea definitiva a postulu de invetiatoriu dela scól'a rom. gr. or. confessională din Calacea, — cottulu Timisiu, inspectoratulu Ving'a — se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a a 30 dela prim'a publicare in „Biserica si Scól'a“ a acestui concursu.

Emolumintele anuale impreunate cu acestu postu sunt:

1) In bani gat'a 162. fl.; pentru scripturistica 5 fl.; pentru conferintiele invetietoresci 5 fl.; dela inmormantari unde va fi pofitu 50 cr.

2) In naturale: 3690 litre de grâu: 1/2 curatu, 1/2 secaretiu; patru orgi de lemne numai pentru invetiatoriu; pentru incaldirea scólei se va ingriji comun'a; 2 jugere pamentu aratoriu; cuartiru cu dóue incaperi; gradina intravilana pentru legumi.

Dela cei ce voru reflectá la acestu postu se pretinde: testimoniu de calificatiune invetiatorésca, testimoniu din limb'a magiara si atestatu despre conduit'a morala si politica de pana acum.

Recursele cuviinciosu ajustate adresate comitetulu parochialu din locu se se trimita Reverendissimulu Domnu Archipu Munteanu inspectoru scolaru in manastirea Hodosiu-Bodrogu p. u. Zádorlak, cottulu Timisiu — avédu recurrentii a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in biserica localu spre a-si aretá desteritatea s'a in cantu si tipicu.

Calacea, la Aprilie 1891 st. v.

Ioan Leucutia, m. p.
presid. comit.

Chenta Calacean, m. p.
not. ad hoc.

In contielegere cu mine: ARCHIPU MUNTEANU, m. p. inspectoru de scóle.

—□—